

Η ΕΕ πρέπει να ενωθεί για να αντιμετωπίσει τις απειλές και να ξεπεράσει τις διαιρέσεις

Description

Maria Demertzis, André Sapir, Jeromin Zettelmeyer*

Μετά από κάθε Ευρωπαϊκή εκλογή, το Bruegel συντάσσει μια σειρά από υπομνήματα προς τους νέους Ευρωπαίους Επιτρόπους που θα αναλάβουν καθήκοντα στις Βρυξέλλες. Το πρώτο από αυτά τα υπομνήματα, που δημοσιεύθηκε την περασμένη εβδομάδα, απευθύνεται στους προέδρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Κοινοβουλίου. Το μήνυμά μας είναι ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να είναι περισσότερο ενωμένη για τη διαχείριση των πολλαπλών απειλών που έχει να αντιμετωπίσει τώρα και στο μέλλον.

Η ΕΕ έχει ήδη αντιμετωπίσει μια σειρά από κρίσεις από το 2020 και μετά, συμπεριλαμβανομένης της πανδημίας, και της ραγδαίας αύξησης των τιμών της ενέργειας το 2022. Η αντίδραση ήταν από πολλές απόψεις αξιοσημείωτη: η ΕΕ προέβη σε πρωτοφανή κοινό δανεισμό για τη χρηματοδότηση του προγράμματος οικονομικής ανάκαμψης, ΕΕ-Επόμενη-Γενιά, και σε συντονισμένα μέτρα για τη μείωση της ζήτησης ενέργειας. Ως απάντηση στη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, η ΕΕ επέβαλε οικονομικές κυρώσεις για πρώτη φορά στα χρονικά. Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι αυτές οι κρίσεις άφησαν την ΕΕ σε μια μελανή κατάσταση.

Η πανδημική ύφεση και τα μέτρα ενεργειακής στήριξης όμως, έχουν συμπιέσει τον δημοσιονομικό χώρο. Οι υψηλότερες τιμές της ενέργειας παρέμειναν, και η

ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας της ΕΕ υπονομεύτηκε. Το χάσμα παραγωγικότητας και κατά του κεφαλήν εισοδήματος με τις Ηνωμένες Πολιτείες διευρύνθηκε και η στροφή των ΗΠΑ προς τον προστατευτισμό εδραιώθηκε. Η στρατιωτική κατάσταση στην Ουκρανία παραμένει επισφαλής. Ταυτόχρονα, η Κίνα έχει γίνει πιο αυταρχική και πιο διεκδικητική. Η βούληση για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής εξασθενεί.

Υπάρχουν πολλαπλές προκλήσεις που συνεχίζονται. Κατά την επόμενη πενταετία, η ΕΕ πρέπει να συνεχίσει να στηρίζει την Ουκρανία και παράλληλα να εφαρμόσει μέτρα για την αναζωογόνηση της οικονομικής ανάπτυξης της. Πρέπει να επιτύχει τους κλιματικούς στόχους του 2030 και να θέσει τις βάσεις για την επίτευξη των στόχων του 2040. Η ΕΕ πρέπει να διασφαλίσει ταχύτερη μείωση των εκπομπών πέραν των συνόρων της. Η κοινωνική συνοχή πρέπει να αποκατασταθεί για να αποτραπούν έτσι οι απειλές για το ευρωπαϊκό μοντέλο, και πρέπει να γίνουν περισσότερα για τον συντονισμό της εξωτερικής ασφάλειας της ΕΕ.

Η διαχείριση αυτών των προκλήσεων σημαίνει ότι θα πρέπει να γίνουν πολλαπλές αντισταθμίσεις και η επίτευξη των λύσεων θα κοστίσει χρήματα.

Η ΕΕ έχει σήμερα τεράστια κενά σε επενδύσεις της τάξης των €500 δισεκατομμυρίων ετησίως. Όμως, ο δημοσιονομικός χώρος είναι περιορισμένος για τις περισσότερες χώρες, και το ενδεχόμενο επίτευξης συμφωνίας για την από κοινού αύξηση των δαπανών με την άντληση πόρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα είναι πολύ δύσκολο και διχαστικό. Θα μπορούσαμε ίσως, να συμφωνήσουμε στην από κοινού χρηματοδότηση των θεμάτων που έχουν μεγάλη στρατηγική σημασία για την Ευρώπη;

Η επιτάχυνση της απεξάρτησης από τον άνθρακα θα έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα. Η υψηλότερη και ευρύτερη τιμολόγηση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα θα καταπονήσει περισσότερο την κοινωνική συνοχή και θα ενισχύσει την πόλωση γύρω από τη δράση για το κλίμα. Πώς μπορούμε να επιταχύνουμε τις προσπάθειές μας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, διασφαλίζοντας παράλληλα τη δίκαιη κατανομή του βάρους που αυτό συνεπάγεται;

Η βελτίωση της οικονομικής ασφάλειας της ΕΕ και η επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης μπορεί να απαιτήσουν μεγαλύτερη χρήση της βιομηχανικής πολιτικής και της εμπορικής πολιτικής από ό,τι στο παρελθόν. Όμως, μια βιαστική προσέγγιση που υιοθετεί τον προστατευτισμό και ενδεχομένως υιοθετεί μια εχθρική προσέγγιση έναντι της Κίνας, θα βλάψει την ανάπτυξη της ΕΕ και θα καταστήσει δυσκολότερη τη διεθνή δράση για το κλίμα. Ποια είναι η χρυσή τομή για την προστασία των συμφερόντων μας χωρίς να καταφύγουμε στον προστατευτισμό;

Η ενίσχυση της ασφάλειας και η περαιτέρω στήριξη της Ουκρανίας απαιτούν μεγαλύτερο συντονισμό της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής άμυνας, οι οποίες αποτελούσαν ανέκαθεν ιερές πολιτικές για κάθε έθνος. Είναι οι χώρες μας πρόθυμες να περιορίσουν την ελευθερία των αποφάσεών τους σε θέματα εθνικής ασφάλειας για να επιτύχουν μεγαλύτερη κλίμακα στον τομέα της άμυνας, και μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα;

Πιστεύουμε ότι η νέα ηγεσία της ΕΕ θα πρέπει να θέσει ως προτεραιότητα τρεις στόχους: 1) προώθηση της ανάπτυξης και ενίσχυση της συνοχής στην ΕΕ, 2) διασφάλιση της πράσινης συμφωνίας και επέκταση της παγκόσμιας εμβέλειάς της, και 3) ενίσχυση της οικονομικής και συνολικής ασφάλειας της ΕΕ. Στο υπόμνημα, διατυπώνουμε 12 συστάσεις για το πώς θα επιτύχουν αυτούς τους στόχους.

Αυτά είναι για όσα γνωρίζουμε. Αλλά, όπως και πριν από πέντε χρόνια, έτσι και τώρα, θα μπορούσαν να συμβούν πολλά που τώρα φαίνονται αδιανόητα. Η ΕΕ πρέπει να μεταρρυθμίσει τη διακυβέρνησή της για να γίνει περισσότερο ευέλικτη απέναντι στο άγνωστο και να εξασφαλίσει την ανθεκτικότητα της σε ένα όλο και πιο εχθρικό παγκόσμιο περιβάλλον. Η νέα ηγεσία δεν πρέπει να αποφεύγει τις δύσκολες συζητήσεις. Θα πρέπει να είναι ρεαλιστική ως προς τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η διαδικασία ολοκλήρωσης της ΕΕ. Η μεταρρύθμιση εκ των έσω πρέπει να αποτελέσει μέρος της αντιμετώπισης των μεγάλων προκλήσεων που γνωρίζουμε ότι θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε σε αυτή τη νέα κοινοβουλευτική θητεία.

Το πλήρες κείμενο εδώ.

[Overcome divisions and confront threats: Memo to the Presidents of the European Commission, Council and Parliament](#)

**Μαρία Δεμερτζή είναι Ανώτερη Ερευνήτρια στο Bruegel, André Sapir είναι Ανώτερος Ερευνητής στο Bruegel; και ο Jeromin Zettelmeyer είναι ο Διευθυντής του Bruegel. Αυτό το κείμενο δημοσιεύτηκε σε αγγλική έκδοση από το Bruegel και στο Blog της Εταιρείας Κυπριακών Οικονομικών Μελετών.*